

QARKU I KORÇËS

VËSHTRIM GJEOGRAFIK

QARKU I KORÇËS: Shtrihet në jug-lindje të Shqipërisë 40° 57' gjerësi veriore dhe 21° 19' gjatësi lindore, me një sipërfaqe prej 3711 km².

Qarku i Korçës kufizohet në verilindje dhe në lindje me Maqedoninë, në jug me Greqinë, në jugperëndim me Qarkun e Gjirokastrës, në perëndim me Qarkun e Beratit dhe në veriperëndim me Qarkun e Elbasanit.

Malet zenë 58% të sipërfaqes, kodrat 17% dhe fushat 25%.

Klima e rajonit është kontinentale-mesdhetare, e thatë dhe e shëndetshme, dimër i ftohtë dhe verë e thatë dhe e ngrohtë. **Temperatura** mesatare vjetore është 10.60C. Muaji me më shumë rreshje është nëntori me 104.9 mm. Mbizotërojnë erërat veriore dhe jugperëndimore. Në verë fryn “**Juga**” ose “**Hambarthata**” që dëmton kokrrën qumështore të grurit, duke e mpirë dhe ulur në mënyrë të ndjeshme rendimentin në këtë kulturë bujqësore. Në dimër fryjnë erëra të ftohta të rajonit që janë karakteristike për këtë zonë si “Cangonjarja” në kufirin midis Korçës dhe Devollit dhe era e “**Qafës së Qarrit**” në kufi midis Korçës dhe Kolonjës.

Sipërfaqja pyjore zë 132075 ha. Në të mbizotëron: ahu, dushku, pisha, bredhi, shelgu, murizi, plepi, lisi, e të tjera. Disa nga këto pyje si: Voskopoja, Dardha, Makërza (Vithkuq), Bozdoveci, Lenia, Gërmenji (Kolonjë), Gorica e vogël dhe e madhe (Prespë - Minoriteti Maqedonas), Qyteza, Sinica, e të tjera kanë vlera turistike në potencë të pallogaritshme.

Lartësia prej 1438 m mbi nivelin e detit të Liqenit të Prespës, (e madhe dhe e vogël), i jep vlera të veçanta kësaj zone. Kjo zonë ka klimë mesdhetare që karakterizohet nga dimër i butë dhe verë e freskët.

1.1 Bashkia e Korçës

Pozicioni gjeografik dhe klima:

Bashkia Korçë shtrihet në Rajonin Juglindor të Shqipërisë. Ajo ka një shtrirje veri jug 32km dhe lindje – perëndim 40km, me një sipërfaqe territoriale prej 806 km². Ajo kufizohet më Veri me Bashkinë e Maliqit, në lindje me Bashkinë e Devollit në jug me Bashkinë e Kolonjës dhe në jugperëndim me Bashkinë e Skraparit. Në Lindje ka ndarje natyrore me kreshtin malor të Moravës, në Perëndim me kreshtin malor dhe kurrizin e Ostrovicës në veriperëndim. Rrafshnalta (pjesë e Fushëgropës së Korçës) është ulje që ruhet në perëndim nga Masivi i Voskopojës e në jug nga Malësia e Vithkuqit. Përmidis tyre janë luginat me relievin rënës dhe derdhje të ujrëve për kah perëndimi.

Fushëgropa e Korçës, është një gjeohapësirë fushore, ajo është konsideruar një gropore natyrore, të ruajtur nga të gjitha anët, në shtrirjen e saj. Daljet janë: në Grykë të Cangonjit që hap komunikimin me Bashkinë e Devollit, në rrjedhën e tij të mesme, qafa e Qarrit për në drejtim të Kolonjës.

Kjo pozitë gjeografike ka luajtur një rol përcaktues në zhvillimin social, ekonomik dhe kulturor të saj. Pozita gjeostrategjike në të cilën ndodhet Bashkia Korçë, në një zonë ndërkufitare me Greqinë, ka bërë që në territorin e saj të kalojnë akse të rëndësishme të transportit, të cilët lidhin Shqipërinë me Ballkanin Juglindor e më gjerë.

Pellgu i Korçës ka një lartësi mesatare prej 850m mbi nivelin e detit. Nga të gjitha anët e rrethojnë male të larta: në anën lindore ngrihet vargmali i Moravës, me lartësi 1800m, në verilindje Mali i Thatë, me lartësi 2262 m, nga perëndimi mbyllet me malet e Gorës, Voskopojës dhe Vithkuqit, në jug lartësohen malet e Qarrit, ndërsa nga veriu përfundon me kodrat shtufore të Grabovicës. Malet që e rrethojnë e zbutin rënien e tyre drejt fushës nëpërmjet një vargu kodrash, si kodrat e Shën Thanasit dhe Shëndëllisë mbi qytetin e Korçës, kodrat e Dvoranit dhe të Kamenicës.

Nisur nga karakteristikat e relievit dhe lartësia mbi nivelin e detit, që i jep zonës karakter malor, vendbanimet janë vendosur në pjesën më të madhe në zonat me kushte natyrore të përshtatshme për të jetuar. Në varësi të vendosjes së tyre dallohen tre tipe vendbanimesh: **Vendbanime fushore** të vendosura në fushëgropa, gropa dhe luginat e lumenjve (qyteti i Korçës, fshati Bulgarec, etj); **Vendbanime kodrinore**, fshatrat Mborje, Drenovë, Boboshticë etj; **Vendbanime malore**, Voskopojë, Dardhë, Vithkuq etj., të cilat shtrihen mbi 1000 m mbi nivelin e detit .

Gjeohapësira e Bashkisë së Korçës përfshin:

Fushëgropa pjesore e Korçës• Malësia e Vithkuqit• Krahina e Voskopojës• Malësia e Oparit• Shpatet perëndimore të Moravës.

Pas ndryshimeve të ndodhura nga reforma territoriale bashkitë nuk janë më veç qytetet. Bashkisë së Korçës i janë shtuar edhe 7 njësi të tjera vendore, ku secila mbart karakteristika territoriale, problematika, dhe vlera të veçanta nga njëra-tjetra, që kryesisht janë zona bujqësore fushore, malore ose të përziera, me pak zhvillim urban. Shpërndarja e zonave të urbanizuara ka si epiqendër qytetin e Korçës, që përbën dhe sipërfaqen më të madhe me 661 ha (referuar PPV-së së miratuar më parë), ndërsa territori i urbanizuar në total është 1735 ha (referuar bazës së të dhënave të AKPT).

Pjesët ekstreme të territorit të Bashkisë Korçë, janë fshatrat e njesise administrative Vithkuq (27 km larg nga qyteti i Korçës) dhe Lekas (38 km larg nga qyteti i Korçës). Distanca mesatare nga qyteti i Korçës (qendra e Bashkisë) në qendrat e njësive administrative përbërëse është 14,8 km; pika më e afërt me qytetin është 4,6 km (fshati Drenovë).

Plani i Përgjithshëm Vendor në fuqi i Qytetit të Korçës parashikon zhvillimin e qytetit të Korçës deri në vitin 2024, edhe pse nga bashkia konsiderohet një instrument i mirë, në kushtet e ndryshimit të territorit (nga 2143 ha në 80823 ha) ndryshimit të popullësisë që impakton (nga 89.000 banorë në 92.263 banorë)

KLIMA

Teritori i Bashkisë së Korçës përbëhet nga këto njësi të mëdha morfologjike: - **Fushëgropa e Korçës, - Krahina pasmalore, - Krahina Malore.** Pozicioni gjeografik, mbizotërimi i kodrave dhe maleve bën që territori i bashkisë së Korçës të futet në zonën ku dimri është i ftohtë dhe vera e freskët. Reshjet e pakta bien kryesisht në formë bore. **Klima e rajonit** është tipike kontinentale, me verë të nxehtë e të thatë dhe dimër të ftohtë dhe me reshje jo të pakta dëbore.

Temperatura maksimale gjatë verës varjojnë 36-38 gradë, temperatura mesatare mujore luhetet nga 20 gradë deri në 24 gradë. Gjatë dimrit bien dhe reshje dëbore, ku në rajonin tonë e përreth trashësia shkon në mbi 0.5m ndërsa në lartësi të mëdha trashësia shkon deri në mbi 1m. Gjatë vitit në zonën tonë reshjet janë të shumta dhe sasia e tyre mesatare shkon nga 900-1300mm dhe më shumë reshje bien në mujin nëntor dhe dhjetor të vitit. Temperatura mesatare më e ulët është gjatë Janarit, rreth 1.5 °C, me një minimum prej -17.2°C.

Era më e shpeshtë është ajo që fryn nga veriu, sidomos në vjeshtë dhe dimër. Erërat që fryjnë nga jugu dhe juglindja dominojnë gjatë pranverës dhe verës.

Shpejtësia mesatare vjetore e erës është rreth 2.1m/s. Shpejtësia më e madhe arrihet në stinën e pranverës me 2.5m/s, në dimër 2.2m/s, në verë 1.7m/s dhe në vjeshtë 2m/s. Erërat me shpejtësinë mesatare vjetore më të madhe janë ato me drejtim jug-perëndim (5m/s) dhe jug-lindje (4.8m/s), ndërsa ato me shpejtësi mesatare vjetore më të vogël janë ato me drejtim veri-lindje (2.8m/s)

Qyteti i Korçës është qendra e Bashkisë Korçë. Korça ka një sipërfaqe qytetore prej 15.3 km². Ajo është qendra më e madhe administrative e Shqipërisë juglindore , qyteti më i madh i rajonit i themeluar ne shekullin 15-të. Megjithese jeta qytetare lindi ne mesjeten e hershme, Korça ka qënë e banuar shumë shekuj më parë. Pozicionimi i parë topografik, ka qënë një zgjedhje për ndërtimin e hershëm të strehëve njerëzore në këmbë të malit të Moravës.

Ajo është një qendër kryesore për sa i përket madhësisë, popullsisë, administrimit, aktiviteteve ekonomike dhe kulturore.

Qyteti është vendi ku ofrohet një numër i madh shërbimesh, aktiviteteve dhe lehtësirash që janë të lidhura jo vetëm me qytetin por edhe në pjesë të tjera të rajonit.

Këtu përfshihen: shërbimet publike dhe administrative (Universitet, Spitali Rajonal, Gjykata e Apelit, Zyrat e Qarkut, Zyrat e Shërbimeve Publike, etj), aktivitetet ekonomike (aktivitete industriale dhe të shitjes me shumicë, pazari, bankat, aktivitete biznesi të mesme dhe të vogla); institucione kulturore (si: muzeume, libraria); disa aktivitete dhe ekspozita rajonale (karnevalet, festivali i birrës, etj).